

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mariusz Łodko

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie M. R.

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 14 grudnia 2020 r.,

wniosku obrońcy obwinionego A. M. o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2020 r., sygn. akt II DSK 5/19, utrzymującego w mocy wyrok Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2019 r., sygn. akt I DSK 3/18, w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej M. R.

na podstawie art. 547 § 1 kpk w zw. z art. 544 § 2 i § 3 kpk w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze

postanawia:

pozostawić wniosek bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskiem datowanym na dzień 20 lutego 2020 r., adw. A. M. wystąpił do Sądu Najwyższego o:

1. „wznowienie z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2020 r., sygn. akt: II DSK 5/19, utrzymującego w mocy wyrok Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2019 r., sygn. akt I DSK 3/18, z uwagi na

wystąpienie uchybienia o mocy bezwzględnej przyczyny odwoławczej, tj. sąd był nienależycie obsadzony,

2. uchylenie wyroku Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2019 r., sygn. akt: I DSK 3/18 i wyroku Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2020 r., sygn. akt: II DSK 5/19 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sadowi właściwemu”.

Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych przekazał przedmiotową sprawę do Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej, który zarządzeniem z dnia 18 maja 2020 roku uznał właściwość Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek adw. A. M. pozostawiony został przez Sąd Najwyższy bez rozpoznania.

Zgodnie z art. 544 § 2 kpk w kwestii wznowienia postępowania zakończonego orzeczeniem sądu apelacyjnego lub Sądu Najwyższego orzeka Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów. Zgodnie z art. 27 § 1 pkt 1 lit. b tiret 7 do właściwości Izby Dyscyplinarnej należą sprawy dyscyplinarne rozpatrywane przez Sąd Najwyższy w związku z postępowaniami dyscyplinarnymi prowadzonymi na podstawie ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze. Wynika z tego jednoznacznie, że organem właściwym do rozpoznania niniejszej sprawy jest Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego.

Zainicjowanie postępowanie wznowieniowe uwarunkowane jest wystąpieniem w konkretnych okolicznościach jednej z przesłanki wznowieniowej określonej w art. 540, 540a, 540b oraz 542 § 3 kpk. Podkreślić przy tym należy

jednak, że z brzmienia art. 542 § 3 kpk wynika jednoznacznie, że postępowanie wznawia się z urzędu tylko w razie ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1, przy czym wznowienie postępowania jedynie z powodów określonych w pkt 9-11 może nastąpić tylko na korzyść oskarżonego. Podzielić zatem należy wyrażone w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko, że „nie jest dopuszczalny wniosek o wznowienie postępowania z powodu bezwzględnych przyczyn odwoławczych, które mogą stanowić podstawę do wznowienia postępowania z urzędu (art. 542 § 3 KPK)” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2013 roku, sygn. akt III KO 87/12; podobne stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 maja 2005 roku, sygn. akt I KZP 5/05; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2005 roku, sygn. akt II KO 59/04; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2010 roku, sygn. akt V KO 115/09; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2018 roku, sygn. akt III KO 105/17).

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podkreśla, że w przypadku, gdy strona składa wniosek o wznowienie postępowania, z uwagi na wystąpienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 kpk, to pismo takie można potraktować jedynie jako sygnalizację w trybie art. 9 § 2 kpk. Zgodnie bowiem z tym przepisem strony i inne osoby bezpośrednio zainteresowane mogą składać wnioski o dokonanie również tych czynności, które organ może lub ma obowiązek podejmować z urzędu.

W analizowanej sprawie wnioskodawca próbował wykazać, że wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 pkt 2 kpk. Przepis ten stanowi o tym, że sąd był nienależycie obsadzony lub którykolwiek z jego członków nie był obecny na całej rozprawie. Jako okoliczność uzasadniającą wystąpienie wskazanej przesłanki wnioskodawca powołał się na punkt 1 uchwały składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/2020).

W pierwszej kolejności wskazać jednak należy, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20, orzekł, że uchwała składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu

Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20, OSNKW 2020, nr 2, poz. 7) jest niezgodna z: „a) art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, b) art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 ze zm.), c) art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U. 1993, nr 61, poz. 284 ze zm.)”.

Nie można pominąć także tego, że postanowieniem z dnia 28 stycznia 2020 r., sygn. akt Kpt 1/20 (M.P.2020.103), Trybunał Konstytucyjny uznał za niedopuszczalne stosowanie art. 439 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego, w rozumieniu przyjętym w powoływanej przez wnioskodawcę we wniosku o wznowienie postępowania „uchwale składu połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r.” (BSA I-4110-1/2020). W postanowieniu z dnia 21 kwietnia 2020 r., sygn. akt 1/20 Trybunał Konstytucyjny rozstrzygając spór kompetencyjny stwierdził, że: „Sąd Najwyższy – również w związku z orzeczeniem sądu międzynarodowego – nie ma kompetencji do dokonywania prawotwórczej wykładni przepisów prawa, prowadzącej do zmiany stanu normatywnego w sferze ustroju i organizacji wymiaru sprawiedliwości, dokonywanej w drodze uchwały, o której mowa w art. 83 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2019 r. poz. 825 oraz z 2020 r. poz. 190)”. Dalej wskazano, że „na podstawie art. 10, art. 95 ust. 1, art. 176 ust. 2, art. 183 ust. 2 oraz art. 187 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, dokonywanie zmiany w zakresie określonym w punkcie 1 lit. a należy do wyłącznej kompetencji ustawodawcy”. W odniesieniu zaś do powołania sędziów przez Prezydenta RP jednoznacznie wskazano, że „na podstawie art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji, powołanie sędziego jest wyłączną kompetencją Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, którą wykonuje na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa osobiście, definitywnie, bez udziału i ingerencji Sądu Najwyższego”, a także, że „art. 183 Konstytucji nie przewiduje dla Sądu Najwyższego kompetencji do sprawowania przez ten organ nadzoru nad wykonywaniem przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej kompetencji, o której mowa w art. 179 w związku z art.

144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji, w tym dokonywania wiążącej wykładni przepisów prowadzącej do określenia warunków skuteczności wykonywania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej tej kompetencji”.

Sąd Najwyższy podkreśla, że orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne, co *explicite* wynika z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP. W literaturze przedmiotu zasadnie zauważa się przy tym, że „nikt – a w szczególności żaden organ władzy publicznej – nie może w kwestii rozstrzygniętej przez Trybunał Konstytucyjny zająć stanowiska odmiennego niż wyrażone w orzeczeniu sądu konstytucyjnego”. (B. Naleziński [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. P. Tuleja, Warszawa 2019, art. 190).

Zauważyć także należy, że Sąd Najwyższy uchwałą z dnia 10 kwietnia 2019 roku, sygn. akt II DSI 54/18 jednoznacznie stwierdził, że udział w składzie sądu osoby, która została powołana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w następstwie procedury zainicjowanej obwieszczeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wydanym bez kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów oraz na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w zakresie udziału w niej sędziów w wyniku wyboru przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej piętnastu sędziów, w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3 ze zm.), nie narusza wynikającego z art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284) prawa do rozpoznania sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą, wskutek czego osoba taka nie jest osobą nieuprawnioną do orzekania w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 1 KPK, a skład orzekający sądu, w którym zasiada taka osoba, nie jest sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 KPK.

W ocenie Sądu Najwyższego nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy pozostałe wskazywane w uzasadnieniu pisma adw. A. M. z dnia 20 lutego 2020 roku orzeczenia, bowiem wydawane były na kanwie konkretnego stanu faktycznego i w związku z tym, w przeciwieństwie do

rozstrzygnięć Trybunału Konstytucyjnego, nie mają mocy powszechnie obowiązującej.

Mając na uwadze powyżej podniesione okoliczności, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.